

Škola Kosovske policijske službe - akademija za razvoj javne bezbednosti

Školu Kosovske policijske službe (ŠKPS) septembra 1999. je osnovala Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS), sa ciljem stvaranja moderne demokratske policijske službe koja će vratiti poverenje u vladavinu zakona i primeniti principe policije zajednice.

Hasan Sopa, OEBS

Do sada je ova institucija obučila više od 7000 policajaca. Kako su aktivnosti u školi započete kada ni jedna druga institucija nije funkcionisala, može se smatrati da je to jedan od najvećih uspeha nakon konflikta na Kosovu. Bez sumnje, zbog ovoga se mora odati priznanje OEBS-ovim naporima za formiranje institucija.

Počeli smo od nule

Prema rečima Stiva Beneta, koji je na čelu ove škole od samog njenog osnivanja, ŠKPS je pokrenuo nešto više od posvećenosti i vizije prvih međunarodnih i lokalnih radnika. S vremenom je Škola prerasla u uspešnu i profesionalnu obrazovnu instituciju. "Za postizanje našeg zadatka bila je potrebna institucija definisana praksom, protokolima, službama, nastavnim planom i svim dodatnim aktivnostima," kaže on.

"OEBS je, kao organizacija, uložio puno napora i sredstava da bi ova škola post-

Pretpostavlja se da će do kraja 2005. u ŠKPS diplomirati više od 7 500 kadeta

U OVOM BROJU:

Rad policije
u zajednicama str. 5-6

Žene – policajci KPS,
unose promene str. 6

Borba protiv kriminala i
novinarsko izveštavanje str. 9-10

Vesti sa terena str. 11-12

ala realnost, uključujući i investiranje u imovinu škole koja odgovara potrebama obuke. To pokazuje kolika je bila početna požrtvovanost i posvećenost Stalnog Saveta OEBS-a i rukovodstva Misije da brzo i profesionalno preuzme mandat obuke i razvoja policije," objašnjava on.

Po njegovom mišljenju ovo požrtvovanje i investiranje imalo je pozitivan uticaj na studente i osoblje i njihove aktivnosti u okviru programa. "Uvek me je impresionirao potencijal država članica OEBS-a, osoblja Misije i Sekretarijata da u Misiju dovedu kvalitetne ljude. Mogu sa ponosom reći da su ljudi koji su došli da rade na razvoju i obrazovanju policije bili prvoklasni profesionalci i očigledna snaga karaktera OEBS-a kao regionalne organizacije."

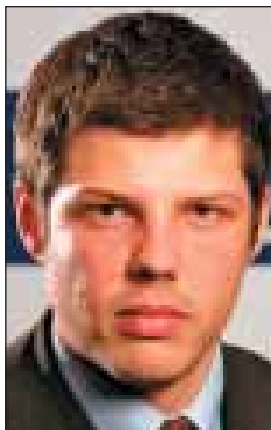
Iako su u smislu postignutih rezultata posvećenost i investicije OEBS-a veoma značajni, Stiv Benet smatra da je važno pohvaliti indi-

vidualne doprinose koje su dali svi KPS policajci. "Bez obzira koliko je dobra vaša škola i kako su dobri vaši instruktori, ukoliko nemate ljude sa integritetom i potencijalom, željom i voljom da uče, nikada nećete doći do rezultata."

ŠKPS model profesionalnog obrazovanja.

ŠKPS je postepeno prerasla u instituciju koja predstavlja dobar model profesionalne obuke i razvoja osoblja za javnu bezbednost.

"U relativno kratkom roku, bili smo u stanju da razvijemo veoma sposobno ljudstvo i mogu slobodno uporediti KPS sa bilo kojom savremenom policijom u svetu," kaže Benet. "Jedino što ovde nedostaje su godine

Nikola Gaon
službenik za odnose sa javnošću
Misija OEBS na Kosovu

Poštovani čitaoci,

Ovo uzdanje Detalja gotovo je u potpunosti posvećeno različitim aspektima rada policije na Kosovu. Ono se bavi budućnošću Kosovske policijske škole, nacrtom Zakona o Kosovskoj policijskoj službi, odnosom polova u policijskoj strukturi, policijskim radom u zajednicama i konceptima javne bezbednosti, kao i odnosom policije i medija.

I dok mnogi na Kosovu zaboravljaju da je upravo OEBS-ova Misija bila ta koja je obučavala kosovske policijske snage posle 1999. i da još uvek obezbeđuje kako osnovnu tako i višu obuku sve do čina pukovnika, još je manje onih koji znaju šta znači skraćenica OEBS.

Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) je ime za, u svojoj oblasti najveću, organizaciju za ljudska prava i bezbednost od Vankuvera do Vladivostoka. Sa 55 zemalja članica iz Evrope, Centralne Azije, sa Kavkaza, iz Severne Amerike, i uz devet zemalja saradnika sa Srednjeg i Dalekog istoka, Organizacija radi na razvoju ljudskih, političko-bezbednosnih i ekonomsko-ekoloških dimenzija. Ona ima 18 misija na terenu od kojih je Misija na Kosovu najveća.

U decembru 2001. godine zemlje članice izrazile su svoju nameru da sveobuhvatno ojačaju aktivnosti koje sprovodi Organizacija, a koje su vezane za rad policije. Tako je u Beču osnovana Jedinica za strateške policijske poslove (JSPP). Formirana je mreža policijskih savetnika u strukturama

Organizacije na terenu koja je postala središte znanja u toj oblasti.

Viši policijski savetnik u OEBS-u i šef JSPP-a Ričard Monk (Richard Monk) primetio je više puta da socijalna, politička ili ekonomska stabilnost ne mogu biti dostignute bez delotvorne primene zakona i poštovanja institucija vladavine zakona. On još dodaje: "Sam OEBS poseduje neophodno iskustvo da se uhvati u koštac sa ovim problemom. Posedujemo sve što je potrebno za dugoročno angažovanje - prisustvo na terenu, institucionalni uticaj i veliki broj država članica."

Ovakvo stanovište nalazi duboku ukorenjenost u misijama kao što je ova na Kosovu, kao i spremnost OEBS-ovog Stalnog saveta da blagovremeno donese potrebne odluke.

Na osnovu odluke Stalnog saveta da 1999. godine hitno rasporedi misiju na Kosovu, Organizacija je aktivnosti obuke i razvoja policije započela neposredno nakon završetka konflikta. Misija je obnovila Policijsku akademiju u Vučitrnu, koja se sada zove Škola Kosovske policijske službe (ŠKPS). Takođe je oformljen tim koji sada broji 260 međunarodnih članova policijskog nastavnog osoblja i 290 članova lokalnog osoblja - koji rade na stvaranju novih demokratskih policijskih snaga.

Od 1999. godine iz ŠKPS je izašlo blizu 7000 diplomiranih policajaca, dok je oko 900 završilo više tečajeve pa su unapređeni u različite činove, od narednika do pukovnika policije. Ovakva statistika dalje ukazuje na to da je svaki policajac sa kojim možete doći u kontakt ili koga možete videti na Kosovu prošao kroz OEBS-ovu obuku.

Aktivnosti OEBS-a po pitanjima policije u jugoistočnoj Evropi ne svodi se samo na Kosovo. Poslovi obuke i razvoja policije snažno su razvijeni i u Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji (BJRM), Hrvatskoj, južnoj Srbiji i u Crnoj Gori. Svuda je Organizacija pomogla da se modernizuju i razviju multietničke policijske snage koje podržavaju poštovanje ljudskih prava. Zajedničko za sve ove operacije je predstavljanje koncepta i pružanje podrške policijskom radu u zajednicama, koji se primenjuje i na Kosovu.

Da bismo ilustrovali veličinu policijskih operacija pomenućemo BJRM gde je OEBS pomogao obuku više od 1000 regruta, kako bi se obezbedio multietnički sastav i kako bi se pomoglo u primeni Ohridskog sporazuma.

Zahvaljujući iskustvu iz zemalja jugoistočne Evrope, OEBS sprovodi slične aktivnosti i u nekim od zemalja bivšeg Sovjetskog saveza: u Kirgistanu, Jermeniji, Tadžikistanu i Azerbejdžanu. U saradnji sa tamošnjim policijskim akademijama OEBS pruža podršku osnovnoj obuci i kursevima

obnavljanja znanja za policajce, a takođe pomaže opšti razvoj policijskih snaga obezbeđujući informacije i komunikacione sisteme uz neophodnu tehničku obuku.

Putem svih ovih aktivnosti OEBS pomaže razvoj demokratija koje će podražavati vladavinu zakona, ali takođe stimuliše regionalnu saradnju u borbi protiv organizovanog kriminala.

Monk smatra da, pošto kriminalci već saraduju na internacionalnom nivou, vlade takođe moraju delovati ujedinjeno kako bi ih zaustavili. On kaže da ukoliko bi postojala samo jedna zemlja u kojoj nema unutrašnje kontrole, ona bi postala pretnja za sve ostale zemlje. "Neophodno je da se međunarodna zajednica ujedini kako bi mogla da se bori protiv ovog zla modernog doba. OEBS će sa zadovoljstvom prihvatiti da tome da svoj doprinos."

I u budućnosti će OEBS nastaviti da, kroz angažovanje, povećava svoju ulogu u obuci i razvoju policije. Sa druge strane Kosovo može biti ponosno što su mu do sada ne samo OEBS, već i druge međunarodne organizacije koje se bave unapređenjem primene zakona i vladavine zakona, posvetile toliko puno pažnje i time ga neprestano približavale evropskoj porodici.

DETAILS

Newsletter published by
the OSCE Mission in Kosovo

OSCE HQ, 38000 Prishtinë / Priština, Kosovo
Tel: +381 38 500 162, Fax: +381 38 500 188

E-mail: press.omik@osce.org
Web site: www.osce.org/kosovo

Direktor izdanja:
Sven Lindholm

Glavni urednik:
Nikola Gaon

Urednici:
Hasan Sopa (Detaje)
Slaviša Mladenović (Detalji)

Dizajn:
Shpend Kada

Saradnici:
Edita Bučaj, Frank Harris, William Henley,
Rexhep Krasniqi, Fatime Lepaja, Nderim Pasuli,
Halide Sadiku, Mevlyde Salihu, Ardiana Sejdiu,
Mustafa Skenderi, Ardian Spahiu,
Vasilija Stanić,

osce
Mission in Kosovo

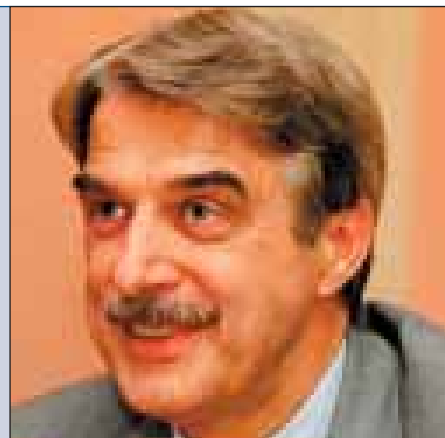
Ograničavanje od odgovornosti:

Izraženi stavovi ili objavljen materijal ne izražavaju neophodno politiku, mišljenje ili poziciju misije OEBS na Kosovu.

Ambasador Verner Vnend, novi šef Misije OEBS-a na Kosovu i zamenik specijalnog predstavnika generalnog sekretara Ujedinjenih nacija za izgradnju institucija, svojim prioritetom smatra razvoj Kosova na način koji će omogućiti da ono postane dom za sve one koji žele da žive zajedno i u miru sa svojim komšijama.

On je pohvalio napredak koji je do sada postignut u oblasti obuke policije, ali kaže da su potrebni dodatni naponi kako bi se Kosovska policijska služba dalje razvila kao demokratska institucija koja štiti poštovanje ljudskih prava.

Tokom posete Školi Kosovske policijske službe on je rekao: "Zadovoljstvo mi je što ovde mogu videti školu za obuku policije koja se može porediti sa školama u zapadnoj Evropi. Zajednička sredstva OEBS-a i Konsolidovanog budžeta Kosova, kojima se finansira ŠKPS, čine njenu eventualnu primopredaju mnogo lakšom"

nastavak sa 1. strane

iskustva, a ja svakako ne mogu umanjivati važnost iskustva u ovakvim poslovima. Kada se ovo uzme u obzir, mislim da smo daleko od onoga što se moglo očekivati na početku."

Nedovoljno iskusno rukovodstvo

Kada je u pitanju prenos odgovornosti, gospodin Benet veruje da na osnovnom operativnom nivou KPS policajac zna šta treba raditi, ali da neko može dostići određenju efikasnost tek nakon sticanja određenog iskustva. "Postoje trenuci kada su vam potrebe određene veštine i iskustvo da bi obavili svoj nadležnost. Zbog toga što većina policajaca ima manje od pet godina iskustva nerealno je očekivati izuzetnu sposobnost policajaca u svim veštinama u tako ranoj fazi razvoja. Ipak, oni su svakodnevno sve bliži svom cilju."

U vezi sa trenutnim mandatom, Benet misli

da bi ŠKPS svakako trebalo da nastavi da razvija sposobnosti KPS-a kao što je i činila tokom proteklih nekoliko godina – pružajući osnovnu policijsku obuku praćenu obukom u službi, obezbeđujući specijalizovane kurseve i pružajući podršku organizacionom razvoju. On takođe kaže: "Sve smo bliži daljem prenosu odgovornosti, očekuje se da će možda već u jesen 2005. doći do napretka u razvoju ministarstava koja bi eventualno bila sposobna da preuzmu odgovornost za pravosuđe i službe za sprovođenje zakona." Prema njegovim rečima, prvo se mora identifikovati uloga ministarstava. Zatim se mora razviti njihov potencijal kako bi se proširile i njihove mogućnosti. "Lično mislim da je ovo važna oblast i da iskustvo i mandat OEBS-a odlično odgovaraju ovom zadatku. Po mom mišljenju mi smo i dalje najbolja organizacija za ovakav zadatak. Ovo nije isključivi mandat, već jedan od onih koji će biti podeljeni u skladu sa budućim planovima i diplomatskim dijalogom."

ŠKPS i KPS će raditi za narod Kosova

Stiv Benet veruje da će i Škola i KPS postojati i u budućnosti, i da će raditi u interesu naroda Kosova. "Verujem da će škola pre-rasti u ono što stanovnici Kosova odluče da je najbolje rešenje za obrazovanje i razvoj službi javne bezbednosti. Tokom proteklih pet i više godina škola je pružala usluge sistemu javne bezbednosti i smatram da je vrednost ovakvog modela očigledna kada pogledamo njegove rezultate."

Po Benetovom mišljenju javna bezbednost zavisi od efikasnog i koordinisanog sistema pružanja usluga, i škola može i mora biti samoodrživi mehanizam za podršku ovoj filozofiji. "Pretpostavljam da ćemo i dalje ići ka modelu koji ja obično nazivam akademija za razvoj javne bezbednosti," zaključio je on.

Kratka biografija

Stiv Benet

Direktor Odeljenja za obuku i razvoj policije Misije OEBS-a na Kosovu. Benet, Menadžer programa ICITAP za Kosovo, Sekretarijata za pravosuđe Sjedinjenih Američkih Država, ima preko 40 godina iskustva u službama za sprovođenje zakona u SAD i inostranstvu. Angažovan je OEBS-u 1999. i proveo proteklih pet i po godina na funkciji direktora OEBS-ovog Odeljenja za obuku i razvoj policije na Kosovu, te i dalje obavlja tu funkciju. Takođe je učestvovao u programu razvoja policije u Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji, Srbiji, Avganistanu, Iraku i Jordanu. Prethodno je radio kao direktor Državnog odbora Oregona za policijske standarde i obuku i kao predsednik Međunarodne asocijacije direktora za standarde i obuku službi za sprovođenje zakona. Diplomirao je Krivično pravo na univerzitetu "Saint Edvard" u Ostinu, Teksas, diplomirao na Državnoj akademiji FBI i Institutu za saobraćaj.

Zakon o policiji Kosova

Zakon o policiji na Kosovu se privodi kraju i u narednih nekoliko nedelja biće objavljen u formi Uredbe i pratećeg Administrativnog uputstva. To je rezultat dugoročne saradnje eksperta konsultanata, tehničkih savetnika i pravnika iz PIS-a, UNMIK-a, OEBS-a i ostalih organizacija. Iako je nemoguće tvrditi da će o nekom zakonu biti postignut konsenzus različitih aktera, u proces razvoja je uloženo puno napora kako bi se dobila podrška za pravni okvir koji zadovoljava buduće potrebe KPS-a i, što je još važnije, naroda Kosova. Zakon o policiji Kosova će stvoriti snažnu pravnu osnovu na kojoj će KPS nastaviti da razvija paradigmu demokratske policije u regionu.

Frank Haris, KPSS

Zakon zasnovan na snažnim principima

Demokratska policijska služba mora biti zasnovana na snažnom pravnom okviru, koji u potpunosti obuhvata principe odgovornosti, transparentnosti i okrenutosti ka zajednici. Kako se Kosovska policijska služba (KPS) priprema za završnu tranziciju čime će postati deo PIS-a i izvršne vlasti za obavljanje policijskih aktivnosti na Kosovu, takav pravni okvir je zaista potreban. Za razliku od sličnih organizacija u ostalim oblastima bivše Jugoslavije, KPS je potpuno nova organizacija, koja je oslobođena mnogih problema sa kojima se suočavaju već postojeće policijske organizacije koje moraju proći, često bolan, proces reformi. Kao rezultat komunističkog nasleđa i očigledne politizacije policije tokom perioda konflikta, u bivšoj Jugoslaviji je preovladavao model policije koja je bila okrenuta državi. To se ogledalo u veoma centralizovanoj organizaciji, politizaciji, niskom nivou odgovornosti i nedostatku poverenja javnosti.

Zakon koji prepoznaje pretnje demokratskoj policiji

Iako KPS trenutno uživa visok nivo poverenja javnosti, ova služba će biti osetljiva na promene koje će, u nedostatku snažnog zakonskog okvira, naneti štetu njenoj slici u javnosti. Među institucijama koje su prebačene pod nadležnost PIS-a postoje indikacije centralizacije, politizacije i preteranog političkog mešanja što može postati pretnja demokratskim vrednostima KPS-a. Zakon o policiji Kosova zbog toga mora ne samo da stvori zakonsku osnovu za postojeće strukture i organizacije KPS-a, već i predvideti mere koje štite vrednosti Službe i sprečavaju pretvaranje u policiju koja je okrenuta državi. Zadovoljavajuće je što su ova pitanja i problemi razmatrani prilikom razvoja Zakona o policiji i u velikoj meri obuhvaćeni novim zakonom.

Osnovne karakteristike ovog zakona

Bilo bi previše kada bi u ovom članku bio dat detaljan rezime svih odredbi nacrtu Uredbe i Administrativnog uputstva. Međutim, priložen je sinopsis ključnih odredbi zakona koje se odnose na principe demokratske policije: odgovornost, transparentnost i okrenutost zajednici.

Odgovornost – Novi zakon obuhvata principe odgovornosti u mnogim važnim aspektima. Komesar policije ima obavezu da objavi godišnji plan policije, koji definiše ključne ciljeve za predstojeću godinu i podatke o radu policije u prethodnoj godini. Ovo javnosti omogućava uvid u način na koji je KPS odgovorila na probleme zajednice i kako se troši novac poreskih obveznika.

Ovim zakonom se priznaje da je poverenje javnosti u ovu policiju posledica nepolitičke prirode ove organizacije. Njime se uvode odredbe kojima se policajcima zabranjuje aktivno angažovanje u političkim partijama, kao i pravna sredstva čija je svrha sprečiti da službenici KPS-a postanu političko oruđe.

Poštovanje ljudskih prava je vitalna komponenta demokratskog zakona o policiji i ovo je jasno definisano u nacrtu Uredbe. Veliki nedostatak među odredbama postojećeg zakona je upotreba sile. Ovaj nedostatak je uklonjen novim Uredbom. Pažljivim definisanjem odredbe određeni su ograničavajući faktore koje će sud koristiti (ako je to neophodno) kako bi utvrdio da li je upotreba sile od strane policije bila opravdana u datim okolnostima.

Transparentnost – KPS je, od samog svog početka, bila privržena principu transparentnosti na način koji podrazumeva potpuno objektivan sistem regrutovanja i unapređivanja, koji je u potpunosti zasnovan na zaslugama. KPS takođe oslikava društvo

u čijim okvirima postoji, tako što predstavlja etničku i rodovsku mešavinu policajaca. Sve ovo je institucionalizovano novim zakonom. Pored toga zakon uvodi instituciju nezavisnog mehanizma kontrole, poznatiju kao Policijski inspektorat, koji se bavi potencijalnim problemima u budućnosti. Inspektorat će imati dve osnovne funkcije. Prvo, biće odgovoran za ispitivanje tvrdnji i ozbiljnih prekršaja policajaca svih činova, uključujući i komesara i težiti ka sistemu u kojem rad policije prati nezavisno telo, a ne sama policija. Drugo, sprovodiće sveobuhvatnu reviziju sa ovlašćenjima da ispita i izveštava o efikasnosti i efektivnosti KPS-a na svim nivoima.

Kao dodatnu meru za jačanje transparentnosti, zakon uvodi još jedan nezavisan subjekat poznat kao Viša komisija za imenovanje i disciplinske postupke. Ova grupa će biti odgovorna za identifikovanje kandidata za pozicije komesara i zamenika komesara, kao i za saslušanja u vezi sa ozbiljnim kršenjem discipline, i davaće preporuke o kaznama.

Okrenutost ka zajednici – peti deo ove Uredbe tiče se lokalne policije i odredbi koje omogućavaju lokalnim zajednicama da se uključe u formulisanje i sprovođenje lokalnih planova policije. Od policajaca se zahteva da se aktivno konsultuju sa predstavnicima zajednica o njihovim problemima u vezi bezbednosti i sigurnosti i da deluju u skladu sa tim problemima.

Izazovi

Naravno da će ovaj zakon ostati samo mrtvo slovo na papiru ukoliko ga u delo ne sprovedu policajci KPS-a, za dobrobit svih zajednica na Kosovu. Nema sumnje da će rad KPS-a i dalje biti kritičan element napora da Kosovo krene ka rešenju konačnog statusa. Kao i u slučaju mnogih drugih susednih teritorija, policija je ključ stvaranja bezbednog i stabilnog društva, društva u kojem se sve zajednice mogu razvijati i napredovati u mirnoj koegzistenciji. Ovaj novi zakon predstavlja čvrsti okvir uspeha KPS-a, jer predstavlja značajnu promenu.

O autoru.

Frank Haris je savetnik za planiranje pri Kancelariji direktora – ŠKPS. On je aktivno učestvovao u radu Radnih grupa na izradi nacrtu Uredbe i Administrativnog uputstva.

Rad policije u zajednicama i bezbednost zajednica

“Efikasna vladavina zakona pored ostalog podrazumeva da svaki član bilo koje zajednice na Kosovu može da radi, živi i putuje u okviru mirnog i bezbednog okruženja. Takvo okruženje zahteva ne samo delotvornu i profesionalnu policijsku službu i pravosuđe, već i aktivnu saradnju svakog stanovnika Kosova” - Plan za primenu standarda za Kosovo.

Hasan Sopa, OEBS

Iako se opšta bezbednosna situacija tokom poslednjih pet godina stalno poboljšavala, građani Kosova nisu u potpunosti uvereni da Kosovska policijska služba (KPS) poseduje profesionalno iskustvo da bi mogla da odgovori svim kompleksnim zahtevima. Ova služba je nova i ona još uvek treba puno toga da uradi pre nego što preuzme punu odgovornost za policijski rad.

Da bi doprinela da Kosovo postane sigurnije i bezbednije mesto, 2003. godine OEBS-ova Škola Kosovske policijske službe (ŠKPS) je, u saradnji sa svojim lokalnim i međunarodnim partnerima, prvi put realizovala Akcioni program timova za bezbednost zajednica. Svrha ovog programa jeste unapređenje postojećih i razvoj novih odnosa među pripadnicima zajednica, predstavnicima opština i policije. Programom su stvoreni višestruki forumi radi uključivanja i međusobne saradnje učesnika. Sve je zasnovano na principu policijskog rada u zajednicama koji kaže: “Policija je narod i narod je policija.”

Koncept

U okviru koncepta policijskog rada u zajednici, policijski službenici i obični građani zajednički rade na rešavanju problema vezanih za kriminal i ugrožavanje reda u zajednici. “Postizanje ovih ciljeva zahteva dobre odnose između policije i ljudi koji se pridržavaju zakona u jednoj zajednici,” - kaže Džuli Fleming (Julie Fleming), koordinator policijskog rada u zajednici pri ŠKPS u Vučitrnu. “Policija koja saraduje sa članovima lokalne zajednice i predstavnicima lokalne vlasti sa zajedničkim ciljem da smanje kriminal i povećaju sigurnost, suština je ovakvog policijskog rada” - objašnjava ona.

“Policijski rad u zajednici je i filozofija i strategija,” - kaže Dr Tamara Dafi (Tamara Duffey), savetnik za posebne projekte u ŠKPS. “Ovakva strategija obezbeđuje stvaranje mogućnosti da policija i pripadnici zajednice rade udruženo na pronalaženju lokalnih rešenja za lokalne probleme,” - dodaje ona.

Prema rečima Dr Dafi, policijska struktura zasnovana na ljudskim pravima podupire čitavu filozofiju policijskog rada u zajednicama, a aktivnosti se vode u dva osnovna smera: usklađivanje policijskih metoda i prakse sa demokratskim i stvaranje jakih

Prema konceptu rada policije u zajednicama, policija uspostavlja bliske odnose sa lokalnom populacijom, a naročito sa mladima

veza međusobne saradnje policije i javnosti. “Ovakvi odnosi omogućavaju zajednicama veće učešće u određivanju prioriteta policijskog rada i uključuju svakoga u napore da se poboljša opšti kvalitet života” - kaže ona.

U povećanje bezbednosti zajednica uključiti sve lokalne partnere

Često ljudi misli da su sigurnost i bezbednost isključivo u nadležnosti policijske službe. Džuli Fleming misli upravo suprotno: “Svi lokalni partneri moraju se uključiti u pitanja bezbednosti zajednica. Kada se ljudi uključe u nešto oni dobiju osećaj vlasništva.”

Na Kosovu nije do sada bilo ovakvog načina rada. Naprotiv, ukorenjeni su nepoverenje i nedostatak saradnje. Da bi se ovo prome-

nilo potreban je dugotrajan rad. Dr Dafi objašnjava: “To je složen proces koji zahteva da se na svim nivoima radi istovremeno kako bi se filozofija pretvorila u konkretne akcije. Ovo obično zahteva promenu stava kod ljudi koji su, često iz opravdanih razloga, postali vrlo nepoverljivi i boje se policije.”

Promena tradicionalnog načina policijskog rada u onaj koji je usmeren prema zajednicama nije lak zadatak. Ron Švarc (Ron Schwartz), penzionisani direktor za javnu bezbednost u državi Oregon, SAD i instruktor u ŠKPS objašnjava: “Policijski rad u zajednici ne predstavlja prosto raspoređivanje policijske jedinice u lokalnu zajednicu. To je više filozofija. To znači da policijski rad koji je pretežno usmeren na rešavanje povrem-

nastavak na strani 6

nih poziva sada treba usmeriti na proaktivno rešavanje problema u zajednici."

U Sjedinjenim državama, kako kaže Švarc, napredna tehnologija i policijska oprema koji su sačinjeni kako bi se brzo i efikasno odgovorilo na poziv za akciju, zapravo su smanjili efikasnost. Policijski službenici postali su "ljudi bez nogu" koji se voze unakolo, odgovaraju na pozive i ostvaruju vrlo malo ili uopšte ne ostvaruju kontakt sa zajednicom. Tako je bilo sve manje rezultata u borbi protiv kriminala i obezbeđivanju sigurnosti. Ovakav takozvani "flaster" pristup očigledno je bio samo privremeno rešenje. "I nije bilo moguće napraviti istinsku promenu sve dok nismo uključili čitavu zajednicu, poslovna udruženja, škole, starije ljude, predstavnike Odeljenja za parkove, pa čak i one koji prave probleme. Tako smo prosto po broju nadmašili bande koje su vreme provodile po parkovima, prodavale drogu i uznemiravale ljude. Samo naše prisustvo i veze sa zajednicom, kao i to što smo radili nešto što se razlikovalo od dotadašnjeg načina rada nateralo ih je da konačno odu" - kaže on.

Strategija rešavanja problema

Ron Švarc i njegova koleginica iz SAD Pamela Kornojer (Pamela Cournoyer), predsednik i šef kancelarije u Društvu za pružanje podrške zajednicama, došli su na Kosovo kako bi pomogli ŠKPS-u da ojača Akcioni program timova za bezbednost zajednica. Do danas su timovi koji broje do 35 ljudi već osnovani u osam opština, dok je u dodatne četiri opštine završena obuka za članove.

Timovi za bezbednost zajednice (TBZ) će nastaviti da promovišu filozofiju policije u zajednici tako što će raditi na razvoju prevencije, partnerstva i strategije rešavanja problema koje uoče kako predstavnici zajednice, tako i policija.

Švarc smatra da se komunikacija između policije, opštine i pripadnika lokalnih zajednica značajno poboljšala. Ovo je samo jedna od mnogih koristi koje donosi rad policije u zajednici. "Od 2003. godine mnogi projekti usmereni na rešavanje konkretnih problema realizovani su u različitim opštinama. Među njima su projekti koji se tiču problema omladine i droge u školama, deponija smeća, bezbednosti u saobraćaju, krađa, pasa lualica, pograničnog kriminala i mnogih drugih" - dodaje on.

Rad policije u zajednici i TBZ program pružaju izuzetne mogućnosti policiji, opštinama i zajednicama u celini, mada bi se moglo reći da značajniji napredak tek treba očekivati. I kao što je Pamela Kornojer primetila, "ljudi su ovdje otvoreni za učenje i zajednički rad kako bi ostvarili boljitak u svojim zajednicama." Ona kaže da to nije česta pojava tamo odakle ona dolazi.

I zaista - žene unose promene

Uključivanje žena u novu Kosovsku policijsku službu predstavljao je jedan od najvećih izazova sa kojima se susrelo OEBS-ovo Odeljenje za obrazovanje i razvoj policije od trenutka kada je otvorilo svoja vrata septembra 1999. godine.

Ardian Spahiu, KPSS

Imajući u vidu patrijarhalni mentalitet koji je još uvek prisutan na Balkanu, nije se očekivalo da će žene na Kosovu biti zainteresovane da se priključe novoosnovanoj Kosovskoj policijskoj službi (KPS). Ispalo je, međutim da je stvarnost potpuno suprotna.

Službenice KPS-a mogu da rade podjednako dobro kao njihove kolege

Žene na Kosovu su, kao i svugde u zapadnom svetu, pokazale da nema uloge ili odgovornosti u društvu koje one ne bi mogle da preuzmu. Zapravo iskustvo na Kosovu je pokazalo da žene u policijskoj službi mogu biti podjednako dobre, ako ne i bolje u obavljanju dužnosti od svojih kolega muškaraca.

Ohrabrujuće je da su sve KPS kadetkinje, kasnije diplomirani policajci, imale snažnu podršku svojih porodica, prijatelja i društva uopšte. Ubrzo nakon 1999, videti ženu policajca na ulicama Kosova, za mnoge je bio san koji se ostvario.

"Moja porodica je veoma ponosna što sam ja policajac i što imam šansu da služim narodu Kosova. Veoma sam srećna imam priliku da dokažem da kosovske žene mogu da učine puno za unapređenje života svih ljudi na Kosovu", kaže Arbreša Bajrami (Arbresha Bajrami) koja služi u regionalnoj policijskoj stanici u Peći i koja je bila odlikovana prvim KPS-ovim ordenom za spašeni život.

Svi služe pod jednom zastavom

Ono na šta je KPS veoma ponosan jeste njegov multi-etnički sastav. Zahvaljujući stalnim naporima i doprinosima OEBS-a i međunarodne zajednice, danas imamo muškarce i žene iz svih etničkih grupa koji služe pod jednom zastavom, zastavom

Kosovske policijske službe.

Slađana Stojanović, KPS instruktor i majka dvoje dece, kaže: "Veoma mi je drago što sam dobila priliku da pokažem da žene mogu da obavljaju teške i odgovorne poslove na Kosovu i da pokrenu pozitivne promene."

Može se reći da je OEBS ostvario svoj mandat u ovom pogledu. Od 6 953 policajaca, koliko ih je diplomiralo na Školi Kosovske policijske službe (ŠKPS), 15 procenata su žene koje predstavljaju sve etničke grupe na Kosovu.

Od 16. oktobra 1999. godine, kada je diplomirala prva klasa od 176 regruta, ženski službenici bili su zastupljeni u svakoj klasi. Sa 30. klasom, koja prema rasporedu završava svoj obrazovni program 4. juna 2005, KPS će imati sledeću etničku i polnu strukturu:

Kosovski Albanci	84%
Kosovski Srbi	10%
Ostali	6% (kosovskih Roma, Turaka, Gorana, Bošnjaka i Muslimani)
Muškaraca	85%
Žene	15%

The OSCE Department of Police Education and Development is tasked with developing and training a new democratic Kosovo Police Service that will uphold the rule of law and further respect for human rights. More over it aims to ensure that the gender balance is respected and maintained by strongly encouraging women to joining this institution and play their part in society.

Nove generacije regruta usmeravaju rad policije na Kosovu

William Henley, OEBS

I dok se većina evropskih modernih policijskih službi razvijala tokom vekova, Kosovo je imalo tek nešto više od pet godina da razvije sopstvenu profesionalnu policijsku sposobnost. Nove regrute, koje su odabrali međunarodni policijski službenici iz Misije Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK) i KPS, obučavala je Škola Kosovske policijske službe (ŠKPS), koju vodi OEBS.

Nakon završenog šestomesečnog policijskog obrazovanja i osnovne obuke, strukturisana praktična obuka sa UNMIK policijom predstavlja izazov za mlade regrute da u praksi primene teoretsko znanje koje su dobili u ŠKPS-u u Vučitrnu, na severnom Kosovu. Veštine koje policijski službenici treba da savladaju obuhvataju osnovne dužnosti policijske patrole, upotrebu vatrenog oružja, prvu pomoć i kontrolu saobraćaja.

Obuka na terenu – praktična i psihička priprema

Tokom obuke na terenu, diplomcima Policijske škole dodeljuje se UNMIK i KPS službenik za osnove praktične obuke, koji radi kao njihov mentor i vrednuje njihov učinak prilikom obavljanja dužnosti.

“Na početku je bilo teško jer nisam znao kakva su pravila i procedure, ali kako je vreme prolazilo uviđala sam da mi zaista dobro ide” - objašnjava Majlinda Sadiku, diplomac 29. klase koja obavlja praktičnu obuku u Prištini. “Imali smo podršku od starijih policajaca koji su nam pomagali u različitim situacijama. Njihov savet je postajao izuzetno važan kada je reč o komunikaciji sa ljudima. Znači, ono što smo naučili u školi mi smo primenjivali u praksi, ali da nije bilo pomoći starijih policajaca, ne bismo mogli da postignemo ono što smo postigli”, kaže ona.

Isa Gaši (Isa Gashi), još jedan novi regrut, na to dodaje: “Timovi se sastoje od jednog iskusnog policajca i dva do tri nova. Iskusi policajac je davao sve od sebe da nam prenese svoje znanje. Uz njihovu pomoć mi smo uspeli da spojimo znanje dobijeno u školi sa praktičnim radom na terenu.”

Ključna stvar za praktičnu obuku je da se, tokom obavljanja svakodnevnih policijskih obaveza i prakse, ugrade najvažnije činjenice o demokratskom policijskom radu i radu u zajednici. Ovo obuhvata i primenu zakona, zarad opšteg dobra i služenja narodu, ne pribegavajući predrasudama, strahu ili naklonosti. Tako policijski službenici uče kako najbolje da sarađuju sa lokalnom zajednicom u borbi protiv kriminala i antidruštvenog načina ponašanja.

“Po završetku praktičnog dela obuke, oni postaju stručnjaci za različite oblasti, krimi-

nologiju, patroliranje u zajednici, saobraćaj i td.” - objašnjava Refki Morina, portparol KPS-a. “Sve ovo se odigrava postepeno, korak po korak, tako da oni dostižu nivo kada mogu biti profesionalni policijski službenici za određenu oblast” - dodaje on.

Morina svakako govori sa velikim uvažavanjem o posvećenosti novih regruta poslu, kao i o tome koliko je KPS uspeo da ostvari proteklih meseci i godina. “Ova nova generacija policajaca ima entuzijizam i želju za radom.”

Policajci KPS-a koji patroliraju širom Kosova sada već brojno nadmašuju civilnu policiju UN-a. “Sada imamo oko 30 policijskih stanica u kojima je obavljen prenos nadležnosti na lokalno rukovodstvo” - kaže Morina. “Čitav region Gnjilana je postao nezavisan i vode ga osoblje KPS-a. Uspeši postignuti u ovom regionu su zaista veliki, naročito nakon prenosa nadležnosti. Na primer, proteklih dana je konfiskovano 15 kilograma heroina čija je vrednost pola miliona Evra” - dodaje Morina.

Dobar odabir - dobar policajac

Proteklih godina neprestanim povećavanjem broja regruta, povećavao se i potencijal domaće policije za eventualno preuzimanje pune odgovornosti za policijski rad na Kosovu.

Ipak, procedura odabira je rigorozna. Uprkos ogromnom interesovanju od preko 19 hiljada prijava predatih do avgusta 1999, samo je 176 kadeta odabrano kada je u septembru 1999. godine otvorena ŠKPS. Do danas je tek 7 300 ušlo u proces odabira za jedan od činova KPS-a.

Osim što moraju imati više od 21 godine i biti odličnog fizičkog i mentalnog zdravlja, prilikom selekcije kandidata vrednuje se njihova želja da rade sa ljudima različitog etničkog porekla i različitog religioznog opredeljenja, njihovo obrazovanje, posvećenost ljudskim pravima kao i snaga karaktera i morala.

Važno mesto dato je potrebi da se stvori istinski reprezentativna policijska služba. Od prvih trideset generacija regruta, 10 % je iz srpske zajednice, dok je dodatnih 6% pripadnika drugih manjinskih etničkih zajednica. I broj žena regruta se povećava, pa u 29. klasi ima 70 žena.

“Ja KPS vidim kao policijsku službu koja zaista služi narodu na Kosovu i koja je povezana sa narodom, bez obzira na etničku pripadnost ili pol” - objašnjava Morina. “Jedna zaista demokratska policijska služba koja će raditi u skladu sa zakonima koji se primenjuju.”

Nakon završene praktične obuke regruti, obavljajući svoja zaduženja, stavljaju novostečene veštine na probu

Dodatna obuka i specijalizacija

Beyond the compulsory field training, a curriculum of compulsory practical training, a professional development of every police officer is built into the culture of continuous learning. So, to ensure public trust during the year of training, between completed police officers, there is a continuous training program in various fields as well as criminal investigation, supervision and management.

Uz to ŠKPS takođe nudi i specijalizovanu dodatnu obuku iz oblasti organizovanog kriminala, pregovaranja za oslobađanje talaca, specijalnog naoružanja i taktika, a takođe obezbeđuje obuku za pograničnu policiju i zatvorske čuvare.

Stvarajući sposobnu i profesionalnu policijsku službu, ŠKPS takođe nastoji da obnovi poverenje u strukture i ljude koji su tu da zastupaju primenu zakona. Ovo je naročito važno za obezbeđivanje trajne saradnje šire javnosti i različitih zajednica u okviru policijskog rada u zajednici i da bi se osiguralo demokratsko društvo koje se pridržava zakona i poštuje ljudska prava.

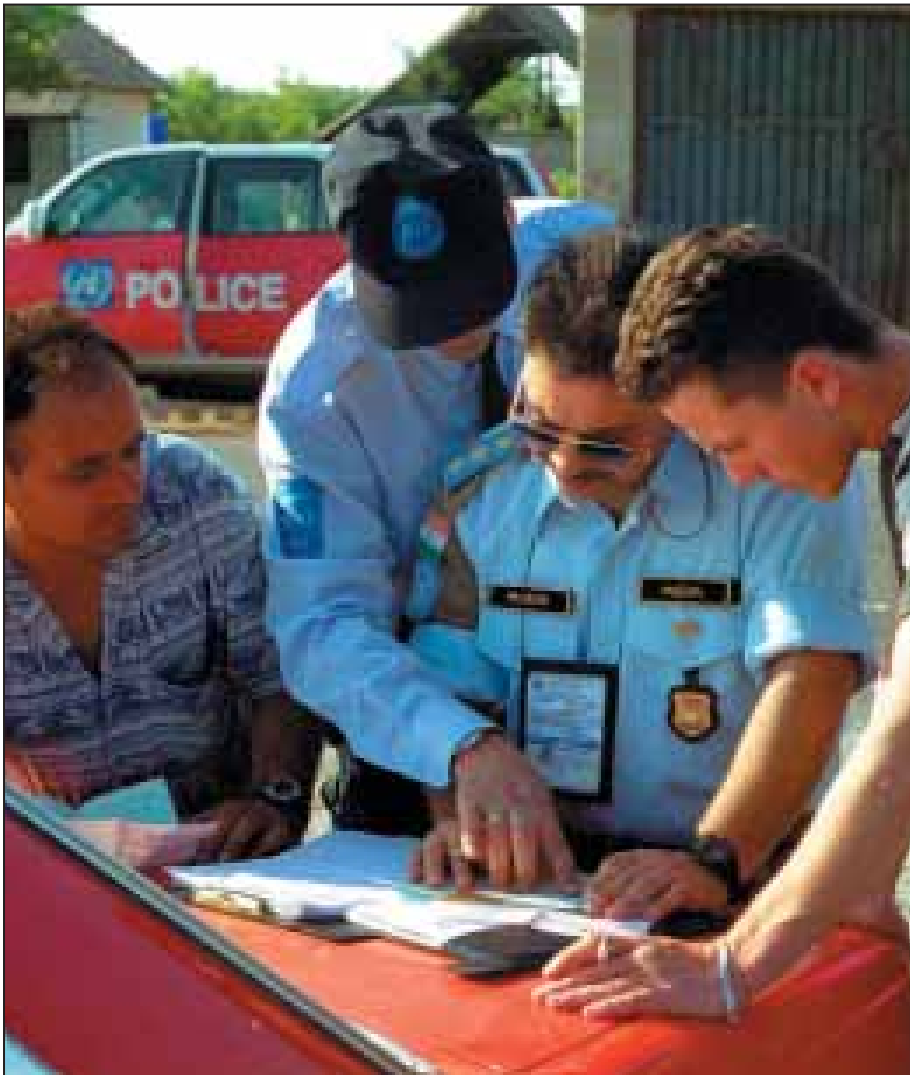
Morina je optimista u vezi budućnosti. “Narod na Kosovu, koje god da je nacionalnosti, shvatio je da mora da sarađuje sa kosovskom policijom zato što mi služimo njima i mi štitimo interes svih stanovnika Kosova.”

Sada, nakon završene praktične obuke, izazov za nove policajce predstavlja dostizanje visokih standarda koje su im postavili njihovi pretpostavljeni, predavači na obuci kao i šira javnost.

OEBS-ovi eksperti za ljudska prava u policiji

Uloga policije u modernom, demokratskom društvu jeste da zaštita ljudskih prava, vladavine prava, reda i bezbednosti. To je ono što obični građani očekuju, a to je i jedan od osnovnih prioriteta za OEBS-ovu Misiju na Kosovu.

Zaal Margvelashvili, OEBS

Eksperti za ljudska prava nastoje da i žalbe o kršenju ljudskih prava postanu deo policijskih aktivnosti

Privremena administracija Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK) 1999. je, na osnovu rezolucije Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija br. 1244, dobila zadatak regulisanja pitanja policije na Kosovu. UNMIK je rasporedio međunarodne policijske snage (UNMIK Policiju), a uporedo je započeto formiranje nove policijske službe - KPS.

Na početku je sve policijske poslove obavljala međunarodna UNMIK policija; KPS policajci su jednostavno asistirali i učili iz iskustva svojih međunarodnih kolega, što im je bilo od koristi. Vremenom su se uloga i funkcija KPS-a postepeno povećavali, pa je

2004. pokrenut proces prenosa policijskih nadležnosti sa UNMIK policije na KPS, kako na opštinskim, tako i na regionalnim nivoima.

Misija OEBS nadgleda razvoj događaja u vezi sa policijom, sa vremena na vreme menjajući oblasti svojih interesovanja u skladu sa promenama situacije na Kosovu. Od samog početka Misija je nadgledala agencije za sprovođenje zakona i, iz perspektive ljudskih prava, rešavala pojedinačne probleme. Kasnije je OMIK preuzeo tematički pristup, tako što su objavljivani izveštaji o različitim problemima ljudskih prava i predstavljeni policijskim vlastima. Kako bi

osigurao da će taj uticaj biti održiv na duži period OEBS je preusmerio svoje napore na razvoj institucionalnih mehanizama zaštite ljudskih prava u policijskoj službi.

Sporazumom sa UNMIK policijom i nakon potpisivanja ugovora sa KPS-om, u januaru 2005. godine, Misija je počela da realizuje Program eksperata za ljudska prava (ELjP) koji je sačinjen tako da kreira i neguje kulturu ljudskih prava u policiji.

Ubrzo potom Misija je počela da raspoređuje timove ELjP u Glavni štab policije u Prištini i u pet regionalnih policijskih kancelarija. Njihova uloga je da obezbede prenos iskustava iz oblasti ljudskih prava sa Misije na policiju. Timovi savetuju KPS i UNMIK policiju prilikom razvoja politike rada koja treba da bude u skladu sa ljudskim pravima i, u isto vreme, jačaju potencijal policijskih službenika da obavljaju svoje dužnosti poštujući ljudska prava. Ovakav pristup omogućava OEBS-u da, u ranoj fazi, utiče na donošenje odluka policije, što stvara održive i dugotrajne promene.

Ovi timovi blisko saraduju sa po rangu višim, profesionalnim i nižim policijskim službenicima, a u interesu dobre saradnje pripojeni su kancelarijama komandira policije, pa svoje aktivnosti obavljaju u prostorijama policije.

Aktivnosti ovih timova usredsređene su na oblasti kao što su: hapšenje i pritvor; prava uhapšenih čija su prava na određeni način ugrožena (kao što su maloletnici, mentalno bolesni i oni kojima je potrebno medicinska pomoć); prava žrtava, naročito žrtava nasilja u porodici ili trgovine ljudima; javnost rada policije i izgradnja poverenja, uključujući tu i žalbe propuste u okviru službe. Oni takođe identifikuju potrebe za dalju izgradnju potencijala i pomažu policiji u organizovanju programa obuke.

Uspešna realizacija Programa ELjP u mnogome zavisi od međusobnog poverenja između policijskih službenika i eksperata za ljudska prava. Ovo je takođe i pitanje posvećenosti svih strana koje učestvuju u programu da prihvate zaštitu ljudskih prava kao osnovu svoga rada i kao razlog za rad. OEBS je odlučan da omogući ovakav proces. Sudeći prema saradnji koju je do sada imao sa KPS-om, Program eksperata za ljudska prava trebalo bi da odmah da rezultate.

Borba protiv kriminala i novinarsko izveštavanje

Policija i novinari trebalo bi da saraduju

Jedna od najpopularnijih vrsta novinarskih priča su priče o kriminalu. Prelistajte bilo koji nacionalnu ili lokalnu novinu, odnosno gledajte tj. slušajte vesti na bilo kojoj televizijskoj ili radio stanici velike su šanse da će se izdvojiti upravo neka priča o kriminalu. Kada je javna ličnost optužena za kriminalnu aktivnost, javnost je uznemirena. Kada neka banda napada i pljačka prolaznike u nekom gradu, onda je potrebno upozoriti javnost.

William Henley, OEBS

Polijski zapisnici i statistika proizvode ogroman broj novinarskih priča zasnovanih na kriminalu. O kakvog god zločinu da je reč, policija bi trebalo da bude glavna tačka kontakta za svakog novinara istraživača. Policija je ta koja radi na slučaju i istražuje ga, koja je u poziciji da proceni tačnost priče, da potvrdi tragove koji su navodili novinara, koja može da obezbedi bitne detalje kao što su okolnosti pod kojima se odigrao zločin ili koliko je napredovala policijska istraga. I kao što svi dobri novinari i urednici znaju, uspeh nekih novina, televizije ili radio stanice zavisi od pouzdanosti njenih informacija. Ukoliko javnost ne može da se uzda u tačnost njihove priče prodaja, gledanost odnosno slušanost tog medija će, bez sumnje opasti.

Glavni izvor informacija

Polijski službenici mogu da omoguće reporteru pristup mestu zločina radi snimanja ili fotografisanja, što će omogućiti uredniku da ilustruje novinarsku priču. Policija bi mogla da obezbedi i ekskluzivne intervjue ili da dozvoli novinaru da putuje sa njihovim službenicima tokom policijske operacija ili tokom pokušaja hapšenja, nudeći reporteru nenadmašan uvid u samo srce borbe protiv kriminala i značajno povećavajući element drame u kriminalnoj priči.

Zato itekako ima smisla da novinari neguju kontakte sa porparolima i službenicima policije na primer. Međutim, urednici moraju razumeti da njihovi novinari ne mogu izgraditi poverenje i dobre odnose sa policijom preko noći. Oni treba do omoguće novinaru da se specijalizuje kao izveštač o slučajevima kriminala. To je objasnio i Klode Salhani (Claude Salhani) urednik časopisa *Junajted pres internešenl* (United Press International), na nedavno održanoj obuci za novinare i policijske portparole koju je sponzorisao OEBS: "Ukoliko vam policijski službenik veruje, ukoliko sa njim s' vremena na vreme popijete kafu ili obedujete, on ili ona će biti mnogo raspoložniji da sa Vama porazgovaraju nezvanično i da Vam pomognu sa informacijama, što će Vam umnogome olakšati novinarski posao."

Loša saradnja

Marta 2004. postalo je jasno da je na Kosovu nivo saradnje medija i policije daleko od zadovoljavajućeg. I štampani i elektronski

Saradnja između policije i novinara je dvosmerni proces

mediji bili su snažno kritikovani zbog načina izveštavanja o incidentu koji je podstakao eksploziju nasilja – davljenje troje albanske dece. Izveštaj privremnog komesara za medije žestoko je napao "nesmotreno i senzacionalističko izveštavanje" 16. marta izdvajajući Radio televiziju Kosova (RTK) i Kohavision (KTV) zbog toga što su "namerno izabrali da ignorišu" izjave UN policije.

"Negde oko 22 h primili smo obaveštajnu informaciju da su neki Albanci iz okoline počeli da dolaze u Čeber da protestuju zbog smrti dece," kako je Trejsi Beker (Tracy Becker), portparol Regionalne policije u Mitrovici kasnije objasnila događaje 16. marta: "Ja sam se ponovo javila sredstvima informisanja, naročito RTK i KTV, i dala intervju "u kameru" kada sam apelovala na ljude da ostanu mirni i da ostanu kod kuće, tako da policija može da se fokusira na pronalaženje dece umesto što bi rasporedila snage da kontroliše gomile ljudi", kaže ona.

"Još jednom sam istakla da nemamo dokaze koji potkrepljuju glasine da su Srbi ubili albansku decu. Tražila sam od RTK i KTV-a da objave snimljeni materijali kako bi se umirila javnost i smanjile etničke tenzije. Koliko je meni poznato, oni nisu objavili intervju sa mnom", dodaje Beker.

Nepoverenje i strah

I Alma Ljama (Alma Lama), izveštač u RTK, objašnjava: "Sve do sada, odnosi između policije i novinara su bili loši. Radi se o opštem nepoverenju što predstavlja glavni problem," kaže ona.

Novinari, prirodno, svrhu svoga rada vide u opsluživanju i informisanju javnosti, ali zajednička pretpostavka je da policija želi da ima kontrolu nad informacijama koje daju novinarima i da zadržavaju informaciju koja ne ide u prilog njihovom radu. Za novinara koji se previše približi policiji situacija može postati vrlo nezgodna.

Za uzvrat, policija se boji da će, pružajući detalje novinarima, mediji objaviti informaciju koja može da ugrozi hapšenje, da omogući osumnjičenom da pobjegne ili da ugrozi službenika koji radi na istrazi. Policija razume da su novinari pod stalnim pritiskom svojih urednika koji od njih traže uzbudljivu priču. Zato se policija boji da bi njihove reči neki novinar ili urednik entuzijasta, mogao da izvuče iz konteksta i da njima, namerno ili nenamerno, manipuliše. Nesmotreno i dokazima nepotkrepljeno izveštavanje 16. marta nije donelo ništa što bi potkrepilo policijsko poverenje u medije.

nastavak na strani 10

nastavak sa 9. strane

Ali i preterana podozrivost policije može da produbi nepoverenje i prezir među novinarima. Čak i kada policajac ima poverenja u novinare, on može u njima videti nekoga ko ih uznemirava i dosađuje im, odvlačeći pažnju od pravog policijskog rada. A zapravo medije treba iskoristiti kao preimućstvo u borbi protiv kriminala.

Mediji kao sredstvo u borbi protiv kriminala

Jedan od najčešćih problema sa kojima se policija susreće jeste nespornost žrtava i svedoka da prijave zločin. Ovo je naročito slučaj kod nekih od najskrivnijih vrsta zločina kao što su trgovina ljudima, korupcija, zlostavljanje u porodici, trgovina drogom. Strah javnosti, prezir ili zebnja da policija neće tretirati njihove tvrnje sa ozbiljnošću, uobičajeni su razlozi što se žrtva ili svedok protivi ili ne želi da razgovara sa policijom. Ali pomaganje medijima u objavljivanju priča o zločinima i privlačenje pažnje javnosti na te zločine, može ohrabriti svedoka i žrtvu da preduzme neki korak.

“Uzmite za primer nasilje u porodici”, objašnjava Refki Morina, portparol Kosovske policijske službe: “Novinari su ključni u podizanju svesti javnosti o zločinima. Njihovo izveštavanje o tim slučajevima ohrabruje sve više žrtava da dođu u policiju, a to naročito važi za gradove, mada toga ima i u ruralnim sredinama.”

Na primer, objavljivanjem opisa i slika osumnjičenih ili policijskih apela javnosti

da prijave ukoliko nešto znaju, šanse da se uhapsi osumnjičeni se znatno povećavaju. Ponekada su novinari voljni da podeli informaciju do koje su došli tokom sopstvene istrage i žele da svedoče na sudu pomažući da krivično gonjenje bude uspešno.

Zaštita javnosti

Prvi prioritet policije jeste da zaštiti javnost. Ako se u jednom delu grada desi više provala ili serija napada, policija će želiti da upozori javnost na opasnost. Zato je u interesu policije da iskoriste medije kao sredstvo kontakta sa javnošću, da iskoriste televiziju, radio i štampane medije da bi poslali poruku. Osim u javnoj bezbednosti, mediji mogu da posluže i kao sredstvo da se promovišu uspešne policijske priče i krivične procese, izveštavaju o hapšenjima. Policija, svojim transparentnim radom i omogućavajući novinarima lakši pristup policijskim službenicima, doprinosi da se poverenje javnosti u čitav pravosudni sistem poveća. Kao posledicu imamo da se verovatnoća da će građani i zajednice tražiti način da sami uzmu pravdu u svoje ruke kao što se to desilo marta 2004 umnogome smanjena.

Pre godinu dana, značajan broj novinara i urednika nije uspeo da posveti adekvatnu pažnju policijskim pozivima na smirivanje situacije. Bili su neobjektivni i neodgovorni prilikom izveštavanja o činjenicama, neprikladno dajući težinu spekulativnim objašnjenjima događaja tih dana.

Đorđi Kakuk (Georgy Kakuk), regionalni

portparol UNMIK-a, je kasnije ovako objasnio događaje 16. marta: “Te večeri je izgledalo kao da novinarima nije bilo važno šta smo rekli. Izgledalo je kao da su oni doneli svoje zaključke još ranije. Šta god smo rekli nije bilo uzeto u obzir.”

Uzajamna korist

Zapravo, trebalo je da saraduju sa policijom. Da bi saradnja između policije i novinara bila plodotvorna, obe strane moraju negovati kulturu razumevanja i poverenja.

Reporter i urednici moraju da razumeju da policija ne može da dovodi u pitanje istragu koja je u toku, da otkrije važne svedoke ili da potkopa dostignuće pravde i ljudskih prava. Novinari moraju da se zapitaju da li je objavljivanje priče vredno štete koju ona može da prouzrokuje policijskoj istrazi, ili hoće li to podstaći nasilje i ugroziti javnu bezbednost. Novinari moraju biti objektivni i odmereni u načinu izveštavanja, a iznad svega moraju biti precizni.

Reporter i urednici takođe treba da sačekaju potpuno policijsko saopštenje ili konferenciju za javnost o rezultatima policijske istrage. Spekulacija – novinarski “nagoveštaj” - može da posluži samo tokom njegove ili njene istrage, ali ne bi trebalo da ima istaknuto mesto u članku ili priči koja se objavljuje, osim ako nije ubedljivo dokazana. Ne napuštajući princip objektivnog i nepristrasnog izveštavanja, saradnja sa policijom može da doprinese pouzdanosti priče i zauzvrat da poboljša prodaju tj. rejting.

Dvosmerni proces

Naravno, ovo je dvosmerni proces. U zamenu za pristanak da zadrže priču dok se ne obave važna hapšenja, policija bi trebalo da razmisli o tome da ponudi novinarima ekskluzivnost, da im obezbedi intervju i citate kako bi poboljšali kvalitet priče. Portparoli policije treba da budu otvoreni i iskreni kada je reč o rokovima koji su postavljeni novinarima i treba da imaju razumevanja za pritisak koji na novinare vrše urednici, rivali i publika. Ali iznad svega, oni treba da cene koriste koje donosi uloga medija u borbi protiv kriminala.

Koliko koristi od međusobne saradnje imaju i novinari i policija – jasno je. Saradivati ne podrazumeva izdati nekoga ili nešto. To takođe ne ograničava efektivnost policijskog rada, niti poboljšava kvalitet novinarskog izveštaja. Bilo da je cilj poboljšati kvalitet novinarskog izveštavanja, prodati više novina tj. povećati slušanost ili gledanost, ili je cilj ojačati dostignutost pravde i osigurati javnu bezbednost, policija i mediji treba da shvate da sve ovo mogu da postignu jedino zajedno.

OEBS pomaže medijima i policiji u izgradnji uzajamnog poštovanja

Podrška budućim liderima

Edita Bučaj, OEBS

Vučitrn je mali grad udaljen neki 25 kilometara od glavnog grada Prištine, ali za Kosovske policijske snage čija brojnost sada dostiže 7 hiljada, ovo je prestonica.

Ikona ovog grada, OEBS-ova Škola Kosovske policijske službe (ŠKPS), smeštena je u centru Vučitrna. Red i urednost su ovde upadljivi, kao i nivo organizovanosti.

Nisu samo policijski službenici imali tu priliku i privilegiju da studiraju ovde. Ova škola organizuje obuku za sve grupe koje su uključene u pitanja javne bezbednosti, znači obezbeđenje, zatvorske i službenike na carini, kao i vatrogasce.

Ali ciljevi ŠKPS-a se proširuju i oni traže način da izgrade mostove ka zajednicama, naročito ka mladim ljudima.

Najbrojnija starosna grupa na Kosovu je nesumnjivo omladina, otprilike 60 procenata ukupne populacije su mladi ispod 30 godina.

S obzirom na to da politička elita na Kosovu nije baš bogata mladim političarima, došlo se na ideju da se realizuje projekat razvoja i jačanja omladinskih grupa, i da se u isto vreme doprinese stvaranju veza između ovih grupa i policije.

“Još 2004. počeli smo da organizujemo kampove za mlade. Prvi je održan u julu a drugi u novembru”, kaže Nerimane Grguri, jedan od ŠKPS-ovih menadžera projekta Kamp za mlade. “Treći treba da se održi krajem juna 2005. i u njemu bi trebalo da učestvuje 250

tinejdžera. Broj je duplo veći u poređenju sa prvim kampom i to je veoma ohrabrujući podatak.”

Dok se bave različitim aspektima ljudskih prva, građanskih odgovornosti, rešavanja konflikta, ovi mladi ljudi ovladaju veštinama potrebnim onima koji će postati lideri u sredini punoj različitosti kao što je Kosovo.

“Uticaj ovih kampova je vidljiv tek u dugoročnom periodu zato što su učesnici mladi i tek treba da prođu kroz više obrazovanje. Ipak, nastavni program koji smo razvili zajedno sa našim profesionalnim službenicima, predstavlja dobru polaznu tačku u trenutku kada oni počinju da oblikuju svoju budućnost”, kaže Džulijen Hertvik (Juliane Hertweck)

Džulijen Hertvik je dosta dugo radila sa grupama kosovske omladine i uverena je da će taj rad koristiti ne samo studentima već i zajednicama iz kojih dolaze i policiji.

“Takođe je stvar i u tome da se promeni njihov način razmišljanja. Više nema razloga plašiti se policajaca, prilaziti im i razgovarati sa njima, jer policija je tu da služi narodu”, dodaje ona.

Osim što se mladima iz svih etničkih grupa pruža prilika da upoznaju i policiju i drugove iz različitih regiona, kamp im pomaže da razviju osećaj međusobnog poverenja prema vršnjacima.

Dok sam bio u kampu upoznao sam puno novih drugova i zaista smo se lepo proveli sa

ŠKPS traži načine da izgradi mostove ka lokalnim zajednicama

policajcima i nastavnicima u školi. Za većinu nas ovo je prvo ovakvo iskustvo i ja savetujem svakome ko ima priliku da učestvuje u kampu, da obavezno to i učini, kaže jedan od učesnika, pripadnik turske zajednice sa Kosova.

“Policijska škola će i ubuduće biti domaćin ovakvim aktivnostima”, kaže Stiv Benet (Steve Bennett), direktor ŠKPS-a. “OEBS-ova Misija na Kosovu ima nameru da, organizovanjem različitih obrazovnih projekata, nastavi da pruža podršku mladim ljudima kako bi oni dobili mesto u društvu koje im i pripada”, kaže on.

Vesti sa terena

Nderim Pasuli, OEBS

Misija OEBS-a na Kosovu sprovodi svoje programe kroz mrežu sačinjenu od osam kancelarija u Gnjilanu, Lipljanu, Mitrovici, Peći, Prištini, Prizrenu, Orahovcu i Štrpcu i sedišta u Prištini.

U okviru ove nove rubrike, Detalji će vas obavestavati o radu kancelarija OEBS-a i prikazati projekte koje one sprovode.

Kancelarija OEBS-a u Prizrenu je, zbog svojih aktivnosti sa omladinom i manjinskim zajednicama, odabrana da bude prva o njih.

Rad sa omladinom na unapređenju znanja o lokalnim institucijama i njihovim odgovornostima

Na Kosovu su do sada dva puta održani lokalni izbori i opštinske vlasti već funkcionišu. Međutim, i dalje postoji nedostatak svesti, posebno među omladinom, o opštinskim strukturama, njihovim funkcijama i odgovornostima.

Kako bi demokratska praksa postala deo kosovske tradicije neo-

phodno je razviti snažne veze između omladine i lokalnih institucija.

Kancelarija OEBS-a u Prizrenu usmerila je svoje napore ka jačanju svesti omladine školskog uzrasta o opštinskim strukturama Prizrena i njihovim odgovornostima, sa posebnim naglaskom na obaveze opštine prema građanima i obaveze građana prema opštini. Takođe je pružena pomoć i za osnivanje i za rad Mreže predstavnika škola (MPŠ). MPŠ je multietnička grupa od preko 30 učenika srednjih škola i njihovih nastavnika, koji predstavljaju gimnaziju, medicinsku, ekonomsku, tehničku i muzičku školu.

Prema rečima Mauricija Giačera, radnika kancelarije OEBS-a, cilj Mreže predstavnika škola je jačanje aktivnosti povezivanja različitih predstavnika škola. “Pored toga, cilj je jačanje potencijala za interakciju sa lokalnim institucijama,” kaže on.

Projekat posete opštini

Decembra 2004, u okviru projekta posete opštini, članovi MPŠ su posetili Opštinu Prizren. Tada su imali priliku da direktno razgovaraju sa opštinskim službenicima za omladinu, da se upoznaju sa radom te kancelarije i ostalim uslugama koje opština pruža građanima.

“Ova poseta je za učesnike predstavljala dobru priliku da unaprede svoja znanja o opštinskim strukturama, aktivnostima i građanskim pravima. Interes učesnika je bio veliki i oni su izrazili želju da nastave sa sličnim aktivnostima,” kaže rukovodilac ovog projekta Gulser Skenderi.

Poseta kancelariji OEBS-a

Tokom nastavka projekta u aprilu 2005, kancelarija OEBS-a i MPŠ su organizovali posetu OEBS-u i informisali učenike o mandatu i aktivnostima OEBS-a. Ova poseta je pomogla da se upotpuni slika o interakciji između lokalnih vlasti i međunarodne zajednice i načinima na koji oni saraduju. Veći deo ove prezentacije bio je usredsređen na aktivnosti OEBS-a na polju izgradnje institucija i jačanja potencija.

“Izgradnja institucija podrazumeva podršku razvoju demokratskih struktura koje će služiti čitavoj zajednici,“ rekao je Horst Deneke, šef kancelarije OEBS u Prizrenu.

Procedure pripreme predloga projekta

Ukoliko se ne može napisati, ne može se ni izvesti. Imajući ovo na umu kancelarija OEBS-a je, početkom meseca, za članove MPŠ organizovala radionicu o proceduri pripreme predloga projekta. Oni su grupnim radom morali da napišu sopstveni projekat i da ga predstavljaju. Nastavnici smatraju da je ova radionica dobra stimulacija za učenike, članove MPŠ, kako bi preuzeli ličnu inicijativu. Kancelarija u Prizrenu očekuje da prvi projekti o učešću mladih u radu opštine budu predstavljeni u bliskoj budućnosti.

Policija i mladi

Koncept rada policije u okviru zajednice zasnovan je na snažnoj saradnji i čestoj interakciji policije i građana. Misija OEBS-a je pokrenula i još uvek podržava njegovo sprovođenje.

U skladu sa ovim konceptom policija i građani moraju zajednički identifikovati bezbednosne probleme i raditi na njihovom rešavanju. Direktnim učešćem građanstva razvija se osećaj učešća i odgovornosti za sveukupnu bezbednost.

Kako bi se povećao međuticaj KPS-a i omladine iz Prizrena, kancelarija OEBS-a je 10. maja organizovala posetu lokalnoj stanici Kosovske policijske službe.

“Policija služi građanima i radi na formiranju bezbednijeg okruženja sa svakog, bez obzira na etničku, versku ili neku drugu pripadnost. Policija poštuje i promovise ljudska prava”, kaže Fatmir Krueziu, oficir KPS u Prizrenu.

Kancelarija OEBS-a u Prizrenu radi sa omladinom kako bi unapredila njihovo znanje o lokalnim institucijama i njihovim odgovornostima

Učenici i nastavnici su bili posebno zainteresovani za ulogu KPS-a u prevenciji kriminala među omladinom, za organizacionu strukturu KPS-a i redovne dnevne aktivnosti.

Znanja stečena prilikom posete Skupštini opštine Prizren, kancelariji OEBS-a i KPS-a, preko Mreže predstavnika škola, biće preneti ostalim učenicima u njihovih pet škola

MPŠ pomaže učenicima srednjih škola da bolje shvate suštinu kosovskih institucija i da se upoznaju sa njihovim radom i odgovornostima koje se sprovode na otvoren, transparentan i odgovoran način.

Pravo na informisanje romske zajednice u Prizrenu

Manjinske zajednice se često suočavaju sa izolacijom i nedostatkom informacija o uslugama i mogućnostima koje su im dostupne. Razvoj kvalitetnog programa, koji pruža informacije o obrazovanju i ostalim relevantnim pitanjima iz političkog i društvenog života, od ključne je važnosti za rešavanje ovog problema.

Prizren, kao istorijsko stecište trgovaca, sinonim je tolerancije. Različite etničke zajednice ga smatraju centrom kulture i umetnosti. Pored albanskog, srpskog, bosanskog i turskog, na ulicama i ostalim javnim mestima takođe se može čuti i romski jezik.

Program na romskom na “Radio Prizrenu”

Ipak, romska zajednica i romski jezik nisu adekvatno predstavljeni u lokalnom radio programu. Kako bi se izbegla ovakva situacija, kancelarija OEBS-a u Prizrenu podržala je osnivanje redakcije na romskom jeziku u okviru Radio Prizrena, koji već funkcioniše kao višejezična institucija.

Novoosnovana romska redakcija je jedan od osnovnih izvora informacija za romsku zajednicu u regionu. “Osnovna svrha ovog projekta je emitovanje programa za romsku populaciju na njihovom maternjem jeziku kako bi se u okviru radio stanice integrisalo romsko osoblje, kao i jačanje mogućnosti za emitovanje putem dostizanja adekvatnih uredničkih standarda, koji će odgovarati potrebama romske zajednice,” kaže Mauricio Giačero, službenik za demokratizaciju pri kancelariji OEBS-a u Prizrenu. “Mi takođe nameravamo da ojačamo poziciju Radija Prizren kao multietničke stanice i da unapredimo razvoj održivih medija.”

Ova redakcija ima snažnu podršku uprave Radio Prizrena. “Radio Prizren je stanica koja je orijentisana ka zajednici, čiji je cilj rešavanje jednog od osnovnih izazova sa kojima se suočava romska zajednica prizrenskom regionu, a to je, bez sumnje, nedostatak kvalitetnog programa i pravo na informisanje na romskom jeziku,” kaže Abdulah Hodža, direktor Radio Prizrena.

Integracija romske zajednice

Tokom posete Radiju Prizren i romskoj redakciji bilo je lako uočiti pozitivno radno okruženje među novinarima različitog etničkog porekla. Njihov motiv je identifikovanje i rešavanje potreba zajednice.

“Redakcija programa na romskom jeziku namerava da pojača saradnju između različitih etničkih grupa i poveća nivo razumevanja za dobrobit svih. Emitovanjem specifičnog programa na romskom jeziku mi želimo da ohrabrimo i unapredimo integraciju naše zajednice u društvo, da povećamo svest društva o potrebama, izazovima i pravima romske zajednice,” kaže Nedžip Menekše, urednik programa na romskom jeziku.

Programima za jačanje svesti, koji obuhvataju kulturne događaje i debate sa predstavnicima različitih zajednica o izazovima poteškoćama i potrebama, ova redakcija namerava da unapredi jednakost i integraciju romske zajednice u društvo.